ڕاپۆرتی ١١٨ی لیستی سەرەکی عێراق

ئەیلول- تشرینی یەکەمی ٢٠٢٠

IOM DISPLACEMENT TRACKING MATRIX

تێبینی: لە هەر شوێنێک ژمارەی تاکەکان بۆ هەر سەر خێزان بە ٦ کەس ئەژمار کراوە ، وەک تێکڕای قەبارەی خێزانێکی عێراقی بە گوێرەی ئامارەکانی حکومی، ئەمە بۆ سەرجەم ئاوارە ناوخۆییەکانی دەرەوەی کەمپ و گەڕاوەکان ڕاستە. لە ماوەی خولی پێشوویەوە، تەموز -ئابی ٢٠٢٠ دا ژمارەی تاکەکان بۆ ئاوارە ناوخۆییەکانی ناوەوەی کەمپەکان بۆ هەر سەر خێزان بە ٥ کەس ئەژمارکراوە، کە تێکڕای قەبارەی هەر سەر خێزانێک لە گەڵ دەستەی هەماهەنگی کەمپ و بەڕێوەبردنی کەمپ (CCCM) لەوەتەی ساڵی ٢٠١٨ یەکدەگرێتەوە. لە سەرجەم خۆلەکانی پێش تەموز -ئابی ٢٠٢٠، ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکان بۆ هەر سەر خێزان بە ٦ کەس ئەژمارکراوە، لەبەر ئەوەی شێوازی ژماردنەکە لە نێوان خولی ١١٧ و ١١٨ دا یەک دەگرێتەوە، شیکاری بەراوردکاری لە نێوان ئەم دوو داتاسێتە کاریگەری نابێت. لەگەڵ ئەوەشدا بە هۆی گۆڕانکاری لە شێوازی ژماردنی هەموارکراو ، بەراورد کردنی ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکانی ناو کامپەکان لەنێوان خولی ١١٧ یان ١١٨ لەگەڵ هەر خولێکی پێشوو کاریگەری دەبێت.

خاڵە بنچینەییەکان

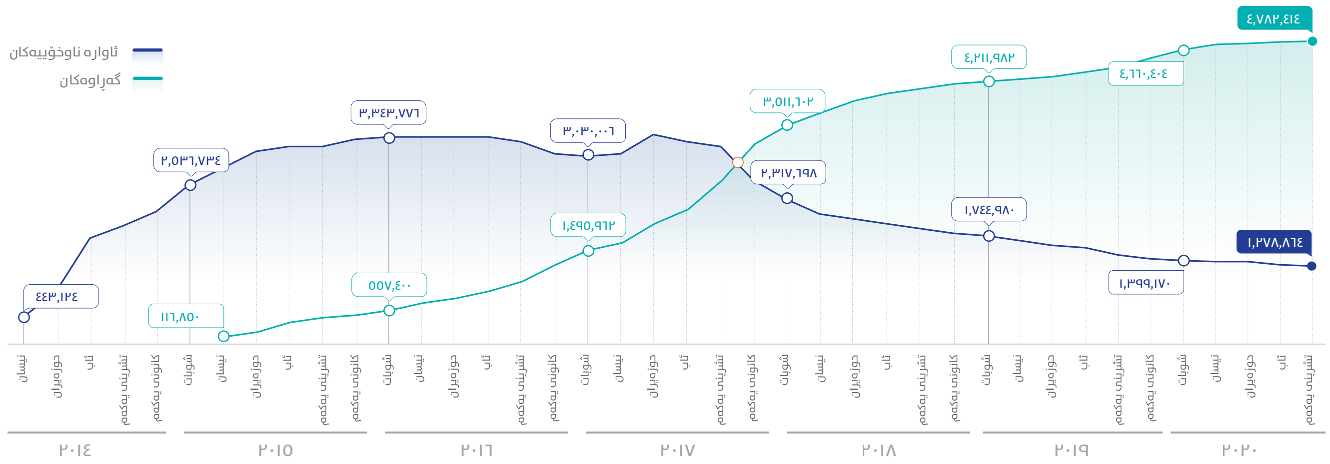

وێنەی ژمارە (١): ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکان و گەڕاوەکان بە تێپەڕبوونی کات

کۆکردنەوەی زانیاری بۆ خولی ١١٨ لە ماوەی مانگەکانی ئەیلول و تشرینی یەکەمی ساڵی ٢٠٢٠ ئەنجام درا. تاکو ٣١ی تشرینی یەکەمی ٢٠٢٠، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان ٤,٧٨٢,٤١٤ گەڕاوە (٧٩٧,٠١٩ خێزان)ی لە میانەی ٨ پارێزگا و ٣٨ قەزا و ٢,٠٩٠ شوێن لە عێراق دەستنیشان کردووە. ژمارەیەکی زیاتری گەڕاوەی نوێ لە خولی ١١٨ دا (٣٨,٣٦٤) بە بەراورد لە گەڵ ژمارەی تۆمارکراو لە خولی ١١٧ (٢٥,٩٢٠) تۆمارکراوە.باوترین ئەو پارێزگایانەی کە لە ماوەی نێوان ئەیلول و تشرینی یەکەمی ساڵی ٢٠٢٠ گەڕانەوەیان بۆ ئەنجام دراوە بریتین لە نەینەوا (کە ٢٢,٨٦٦ کەس تێیدا تۆمار کراوە) ، سەڵاحەددین (٦,٣٦٠کەس) و ئەنبار (٥,٢٩٢ کەس).

لە هەمان ماوەدا، ١,٢٧٨,٨٦٤ ئاوارەی ناوخۆ کە دەکاتە (٢٢١,٥١٩ خێزان) کە دابەش بوون بەسەر ١٨ پارێزگا و ١٠٤ قەزا و ٢,٩٣٩ شوێن لە عێراق (٣٥ شوێن کەمتر لە خولی پێشوو). بە گشتی لەم خولەدا ٢١,١٢٣ کەس لە ئاوارەی ناوخۆ بەبەراورد لەگەل خولی پێشوو کەمی کردووە.

لە ناوەڕاستی تشرینی یەکەمی ساڵی ٢٠٢٠ەوە، دوای داخستنی کەمپەکان لە سەرتاسەری عێراق دا، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان، دەستیکردووە بە بەدواداچوونێکی کتوپڕ بۆ دابینکردنی زانیاری وردتر سەبارەت بەو کەسانەی لە کەمپەکان دەردەچن. ڕاپۆرتەکان لە سەر ماڵپەڕی تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان (DTM) بەردەستن و داتاسێتەکان دەکرێت لە سەر داواکاری بڵاوبکرێنەوە. سەبارەت بە ناوچەی ڕەسەنی ئاوارە ناوخۆییەکان، هاوشێوەی خولی پێشوو، لە ٪٥٨ی قەبارەی ئاوارە ناوخۆییەکان خەڵکی پارێزگای نەینەوان، بە تایبەتی خەڵکی قەزاکانی موسڵ (٢٦٧,٥٩١ کەس)، شنگال (٢١٩,٢٣٩کەس) و بەعاج (١٠٥,١٣٥کەس). دوای پارێزگای نەینەوا بەرزترین ڕێژەی ئاوارە ناوخۆییەکان خەڵکی پارێزگای سەلاحەددین و ئەنبارن کە هەردووکیان ڕێژەی ٪١١ی قەبارەی ئاوارە ناوخۆییەکانی عێراق پێک دەهێنن.

تێڕوانی گشتی ئاوارەبوون

لە ٣١ /١٠/ ٢٠٢٠

١,٢٧٨,٨٦٤ تاک ئاوارەی ناوخۆیی	٢٢١,٥١٩ خێزان ئاوارەی ناوخۆیی

پارێزگا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

نەینەوا ٢٩٨,٢٣٣ ئاوارەی ناوخۆیی	دهۆک ٢٧٣,٧٩٦ ئاوارەی ناوخۆیی	هەولێر ٢٣٠,٧١٢ ئاوارەی ناوخۆیی

دابەشبوونی جوگرافی

١٨ پارێزگا	١٠٤ قەزا	٢,٩٣٩ شوێن

تێڕوانینی گشتی گەڕانەوە

لە ٣١ /١٠/ ٢٠٢٠

٤,٧٨٢,٤١٤ تاک ئاوارەی ناوخۆیی	٧٩٧,٠١٩ خێزان ئاوارەی ناوخۆیی

پارێزگا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

نەینەوا ١,٨٣٤,٣٥١ ئاوارەی ناوخۆیی	ئەنبار ١,٤٩٩,٠٥٨ ئاوارەی ناوخۆیی	سەلاحەددین ٧٠٤,٢١٤ ئاوارەی ناوخۆیی

دابەشبوونی جوگرافی

٨ پارێزگا	٣٨ قەزا	٢,٠٩٠ شوێن

تێڕوانینی گشتی سەبارەت بە ئاوارەبوون

ئـەم هێلکاریانـەی خـوارەوە (١) ژمـارەی ئـاوارە ناوخۆییـەکان لـە سـەرجەم پارێزگاکانـی ئاوارەبـوون، (٢) ژمـارەی ئـاوارە ناوخۆییـەکان بـۆ هـەر یـەک لـە قـەزا سـەرەکیەکانی ئاوارەبـوون (٣) ڕێـژەی پارێـزگا ڕەسـەنەکانی ئـاوارە ناوخۆییـەکان لـە هـەر پارێزگایەکـی ئاوارەبـوون.

نەینەوا

٢٩٨,٢٣٣ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر پارێزگاکانی هەولێر، سەلاحەددین، کەرکووک و بەغدا دەگرێتەوە

دهۆك

٢٧٣,٧٩٦ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

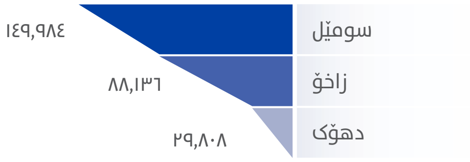

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی سەلاحەددین، ئەنبار و کەرکووک و بەغداد دەگرێتەوە

هەولێر

٢٣٠,٧١٢ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

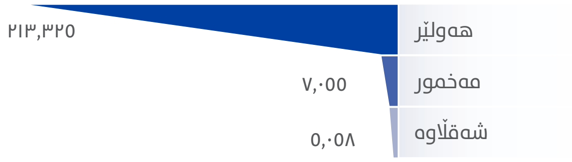

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی بەغداد، هەولێر، کەرکووک و دیالە دەگرێتەوە

سلێمانی

١٣٨,٧٤٣ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

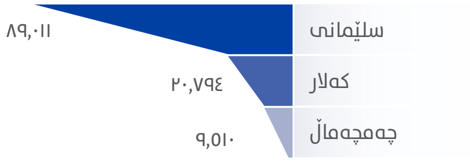

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی نەینەوا، بابل و کەرکووک دەگرێتەوە

کەرکووک

٩١,١٩٨ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

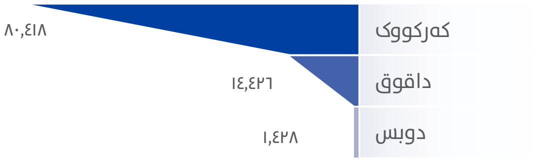

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی دیالە، ئەنبار، بەغداد و بابل دەگرێتەوە

سەلاحەددین

٦٣,٩٢٦ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

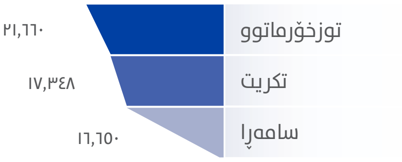

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی دیالە، نەینەوا وئەنبار دەگرێتەوە

دیالە

٤٨,٨٤٦ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

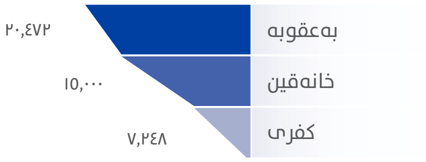

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی ئەنبار، بابل، بەغداد، نەینەواو کەرکووک دەگرێتەوە

ئەنبار

٣٤,٢٥٠ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

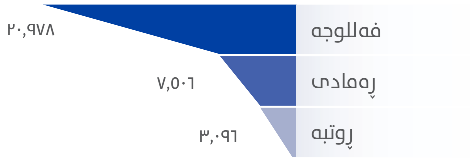

◄ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی سەلاحەددین، بەغداد، نەینەواو و کەرکووک دەگرێتەوە

تێڕوانینی گشتی سەبارەت بە ئاوارەبوون

بەغداد
٢٨,٧٩٤ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

کەرخ	٧,٦٢٦
ئەبوغرێب	٥,٣٥٢
مەحمودیە	٤,٧٢٨

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٤٩ ئەنبار
٪٢٢ نەینەوا
٪١٤ بابل
٪١٣ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی سەلاحەددین، دیالە، بەغداد و کەرکووک دەگرێتەوە

بابل
١٦,٩٦٢ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

المسیّب	١٤,٨١٤
الحلّة	١,٤٨٨
المَحاویل	٣٧٢

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٨٧ بابل
٪٩ نەینەوا
٪٤ ئەوانی تر

ئەوانی تر: ئەنبار، بەغداد،دیالە، سەلاحەددین و کەرکووک دەگرێتەوە

کەربەلا
١٤,٠٧٠ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

کەربەلا	١٢,٨٣٤
هیندانیە	١,٠٦٨
عەین تەمور	١٦٨

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٨٥ نەینەوا
٪٩ بابل
٪٦ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی ئەنبار، کەرکووک، دیالە، سەلاحەددین و بەغداد دەگرێتەوە

نەجەف
١١,٨٢٠ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

نەجەف	٩,٣٠٦
کۆفە	٢,١١٨
مەناسیرە	٣٩٦

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٩٩ نەینەوا
٪١ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی دیالە، سەلاحەددین، ئەنبار و کەرکووک دەگرێتەوە

واست
٥,٥٩٢ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

کووت	٣,٧٦٢
عەزیزیە	٥١٤
نەعمانیە	٣٩٦

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٧٨ نەینەوا
٪٩ کەرکووک
٪١٣ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی دیالە، سەلاحەددین و ئەنبار دەگرێتەوە

بەسرە
٦,١٦٢ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

بەسرا	٢,٦٨٨
زوبەیر	١,٢٩٦
خەسیب	١,١٨٨

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٣٤ سەلاحەددین
٪٢٩ نینوی
٪١٩ ئەنبار
٪١٠ کەرکووک
٪٨ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی دیالە، بەغداد و بابل دەگرێتەوە

قادسیە
٣,٧٦٨ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

دیوانیە	٢,٣٦٤
ئافاق	٨٢٨
شامیە	٤٠٢

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٦٣ نەینەوا
٪٣٢ کەرکووک
٪٥ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی بەغداد و سەلاحەددین دەگرێتەوە

زیقاڕ
٣,٣٨٤ ئاوارەی ناوخۆیی

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

ناسریە	١,٩٢٦
ڕیفاعی	٧٤٤
سوق شیوخ	٥٤٠

◄ پارێزگای ڕەسەن

٪٥٨ نەینەوا
٪١٨ ئەنبار
٪١٥ کەرکووک
٪٩ ئەوانی تر

ئەوانی تر: پارێزگاکانی بەغداد، سەلاحەددین، دیالە،کەرکووک و بابل دەگرێتەوە

تێڕوانینی گشتی سەبارەت بە ئاوارەبوون

میسان

٢,١٥٤ ئاوارەی ناوخۆیی

▶ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

▶ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: پارێزگاکانی بەغداد، ئەنبار، دیالە و بابل دەگرێتەوە

موسەننا

٩٠٤ ئاوارەی ناوخۆیی

▶ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی ئاوارەبوون

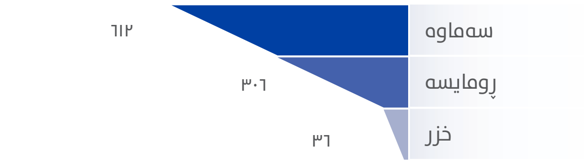

▶ پارێزگای ڕەسەن

ئەوانی تر: سەلاحەددین و کەرکووک و دیالە دەگرێتەوە

دوایین زانیاری سەبارەت بە ڕەوشی ئاوارە ناوخۆییەکان

ئامارە گشتیەکانی ئاوارە ناوخۆییەکان: لە ماوەی مانگەکانی ئەیلول و تشرینی یەکەم دا، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان ١,٢٧٨,٨٦٤ ئاوارەی ناوخۆیی (٢٢١,٥٦٩ خێزان)، کە لە ناو ١٨ پارێزگا، ١٠٤ قەزا و ٢,٩٣٩ شوێن لە عێراق دا بڵاوبوونەتەوە دەستنیشانکرد. ئەمە ئەوە دەردەخات کە کەمبوونەوەیەک بە تێکڕای ٢١,١٢٣ ئاوارەی ناوخۆیی لە ماوەی تەموز -ئاب ەوە تۆمارکراوە،کە زۆرترین کەمبوونەوە لە پارێزگاکانی دهۆک (-٧,٠٧٣—٣٪)، بەغداد (-٣,٦٠٦, -١١٪) و سەلاحەددین (-٢,٨١٨, -٤٪) ڕوویداوە.

دوایین جوڵەی ئاوارە ناوخۆییەکان: سەرەڕای تێکڕای کەمبوونەوەی ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکان لە سەرتاسەری عێراق دا، ١٥,٠٣٦ کەس گەیشتوونە ناو شوێنە هەڵسەنگێنراوەکان لە ماوەی ئەیلول و تشرینی یەکەمی ٢٠٢٠ دا. زۆرینەی تازە گەیشتووەکان (٪٧٧ ١١,٥٧٨)، لە شوێنەکانی تری ئاوارەبوون دا هاتوون. ئەمە ئەوە دەردەخات کە زیادبوونێکی بەرچاو لە ژمارەی ئەو کەسانەی کە بۆ دووەم جار ئاوارەبوونە بە بەراورد لە گەڵ ماوەی مانگەکانی تەموز و ئاب بوونی هەیە (٩,١٤٢ کەس). بەرزترین ژمارەی دووەم ئاوارەبوون لە پارێزگاکانی نەینەوا (٤,٧٢٤ کەس)، سلێمانی (٣,٤٤٤ کەس) و دهۆک (١,٤٩٣کەس) تۆمارکراوە. هەروەها لە ماوەی مانگی ئەیلول-تشرینی یەکەم دا، ٦١٧ کەس دووبارە ئاوارەبوونەتەوە، دوای ئەوەی سەرکەوتوو نەبوون لە گەڕانەوە. ئەم کەسانە هەر بە ئاوارەیی ماونەتەوە لە پارێزگای ئەنبار (٣١٨)، سلێمانی (٢٣٤)، نەینەوا (٣٥) و دیالە (٣٠)، لە ناو ئەم گرووپەش دا، زۆربەیان خەڵکی پارێزگای ئەنبار (٣٩٠)، دیالە (٦٦) و نەینەوا (٥٩).

هەروەها لە ماوەی ئەیلول و تشرینی یەکەم دا، تێکڕای ٢,٨٤١ کەس وا تۆمارکراون کە بۆ یەکەم جار ناوچە ڕەسەنەکانیان جێهێشتووە و ئاوارەبوونە، زۆرینەی ئەم گرووپە لە پارێزگای سلێمانی (٢,٥٢٠) و ژمارەیەکی کەمتریش لە نەینەوا (٢٢٥)، دیالە (٤٢)، هەولێر (٣٠) و ئەنبار (١٨) تۆمارکراون. زۆربەی ئەم ئاوارە ناوخۆییانە لە پارێزگای بەغداد، بە تایبەتیش لە قەزای کەرخ (٥٧٦) و ڕەسافە (٤٥٦) ەوە هەڵهاتوون، هاوکات ژمارەیەکی بەرچاویش لە پارێزگای ئەنبار (٤٢٠)، سەلاحەددین (٣٤٢) و نەینەوا (٣٠٣) هەڵهاتوون.

هەروەها وا ڕاگەیەنراوە کە ٦١٧ کەس نەیانتوانیوە بگەڕێنەوە بۆ ناوچە ڕەسەنەکانیان و بە ناچاری دووبارە ئاوارەبوونەتەوە. زۆبەی ئەوانەی کە سەرکەوتوو نەبوون بگەڕێنەوە، نیازیان وابوو بگەڕێنەوە بۆ ناوچە ڕەسەنەکانیان لەپارێزگای ئەنبار (٣٩٠)، بە تایبەتی بۆ قەزاکانی قائیم (٢٥٨) و ڕەمادی (٩٠). ژمارەیەکی کەمتری تریش سەرکەوتوو نەبوون لە گەڕانەوە بۆ ناوچە ڕەسەنەکانیان لە پارێزگاکانی دیالە (٦٦)، نەینەوا (٥٩)، بەغداد (٥٤) و سەلاحەددین (٤٨). نزیکەی هەموو ئەو کەسانە لە ئەنبار (٣١٨) و سلێمانی (٢٣٤) بە ئاوارە ماونەتەوە، بە هەمان شێوە ژمارەیەکی بچووکتر لە نەینەوا (٣٥) و دیالە (٣٠) . لە ئەنبار و بەغدا و دیالە و سەڵاحەددین، هۆکاری سەرەکی ئەم گەڕانەوە شکستخواردوانە وەک نیگەرانی ئەمنی لەو شوێنەی کە نیازی گەڕانەوەیان بۆ هەبووە ڕاگەیەنراوە، لەوانە هەڕەشەی بەردەوام بوونی ناکۆکی یان بوونی مین یان چەکی نەتەقیو (UXOs). ئەگەرنا هۆکاری سەرەکی گەڕانەوەی شکستخواردو بۆ نەینەوا وا ڕاگەیەنراوە کە ئاوارە ناوخۆییەکان پالپشتی دارایی پێویستیان نیە بۆ گەڕانەوە .

ناوچە ڕەسەنەکانی ئاوارە ناوخۆییەکان: ٪٥٨ی قەبارەی هەنووکەیی ئاوارە ناوخۆییەکان خەڵکی پارێزگای نەینەوان (٧٤٥,٠٤٤ کەس)، کە زۆرینەیان خەڵکی قەزاکانی موسڵ (٢٦٧,٥٩١)، شنگال (٢١٩,٢٣٩) و بەعاجن (١٠٥,١٣٥). دووەم و سێیەم گەورەترین ڕێژەی ئاوارەکان خەڵکی پارێزگای سەلاحەددین و ئەنبارن بە ڕێژەی ٪١١ بۆ هەردووکیان. قەزا ڕەسەنەکان هەرە لە پێشەکان لە پارێزگای ئەنبار بریتین لە ڕەمادی (٦٦,٦٥٦ کەس)، فەللوجە (٤٨,١٤٧) و قائیم (١٠,٨٨٦)، هاوکات لە پارێزگای سەلاحەددینیش قەزا هەرە لە پێشەکان بریتین لە توزخۆرماتوو (٤٠,٠٨١)، بێجی (٣٠,٩٣٩) و بەلەد (٢٩,٢٥٣).

جۆرەکانی پەناگە: لە سەرانسەری عێراق دا، ٪٧٢ی ئاوارە ناوخۆییەکان لە شوێنی نیشتەجێبوونی تایبەت دا دەژین (٩٢٣,٨٠٢ کەس)، ٪٢٠ی ئاوارە ناوخۆییەکان لە کەمپەکان دان (٢٥٢,٧٥٠ کەس) و لە ٪٨یش (١٠١,٥٥٠ کەس) لە پەناگە نەگونجاوەکان دا دەژین. کەمبوونەوەیەک لە ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکان (-١٠,٦٠٥) کە لە کەمپەکان دا دەژین لەم خولەدا بە بەراورد لە گەڵ خولی پێشوو (تەموز - ئابی ٢٠٢٠) تۆمارکراوە- ئەم کەمبوونەوەیە کەمترە بە بەراورد لە گەڵ خولی پێشوو (-١٤,٢٩٨). لە سەر ئاستی قەزاکانیش، زۆرترین کەمبوونەوە لە ژمارەی ئەو ئاوارە ناوخۆییانەی کە لە کەمپەکان دا دەژین لە قەزای سومێلی سەر بە پارێزگای دهۆک (-١,٩٢٠) تۆمارکراوە، ئەم کەمبوونەوەیە بە ڕێژەیەکی بەرچاو نزمترە لەو کەمبوونەوەیەی کە لە ماوەی تەموز-ئابی ٢٠٢٠دا (-١٨,٢٢٦). هەروەها کەمبوونەوەیەکی بەرچاو لە ژمارەی ئەو ئاوارە ناوخۆییانەی لە کەمپەکانی قەزای زاخۆی سەر بە پارێزگای دهۆک دا دەژین (-١,٨٥٠) تۆمارکراوە، کە ئەمەشیان نزمترە لەو کەمبوونەوەیە کە لە خولی پێشووی ماوەی مانگی تەموز -ئابی ٢٠٢٠ دا (-١١,٤٦٢) تۆمارکراوە. دوای قەزاکانی سومێل و زاخۆی سەر بە پارێزگای دهۆک، زۆرترین کەمبوونەوە لە ژمارەی ئەو ئاوارە ناوخۆییانەی کە لە کەمپەکان دا دەژین لە قەزای موسڵی سەر بە پارێزگای نەینەوا (-١,٤٦٠) و قەزای خانەقینی سەر بە پارێزگای دیالە (-٩٠٥) تۆمارکراوە.

هەروەها تێکڕای ١٠١,٥٥٠ کەس کە لە پەناگە نەگونجاوەکان دا دەژین تۆمارکراون. زیادبوونێک لە ژمارەی ئەو ئاوارە ناوخۆییانەی کە لە پەناگە نەگونجاوەکان دا دەژین بە ١,١٥٢ کەس لە خولی پێشوویەوە تۆمارکراوە. لە سەر ئاستی پارێزگاکان، بەرزترین ژمارەی ئەو ئاوارە ناوخۆییانەی کە لە پەناگە نەگونجاوەکان دا دەژین دەکەونە پارێزگای دهۆک بە ٢٨,٥٢٤ کەس (٣٠٦ کەس کەمتر لە خولی پێشوو)، ئینجا پارێزگای ئەنبار بە ١٨,٢١٦ کەس (٣٣٠ کەس زیاتر لە خولی پێشوو)، پارێزگای نەینەوا بە ١٨,٢٠٤ (١,٨٣٦کەس زیاتر لە خولی پێشوو) و پارێزگای سەلاحەددین بە ١٦,٨٣٠ کەس (٣٢٤ کەمتر لە خولی پێشوو) دێن. ئەو قەزایانەی کە تیایاندا زۆرترین ئاوارە ناوخۆییەکان لە پەناگەی نەگونجاو دا دەژین بریتین لە سومێل (٢٢,٩٩٨)، فەللوجە (١٣,٠٦٨) و سامەڕا (٨,١٤٨) کەرکووک (٧,٠٠٢) و موسڵ (٦,٧٣٨). هەروەها ٧٨ شوێنی تریش هەن کە سەرجەم ئاوارە ناوخۆییەکان تییان دا لە پەناگەی نەگونجاو دا دەژین کە زۆربەیان لە قەزای فەللوجە (١٢ شوێن) و بەسرە (٦ شوێن) و شێخان (٥ شوێن).

وێنەی ٢. جۆرەکانی پەناگەی ئاوارە ناوخۆییەکان

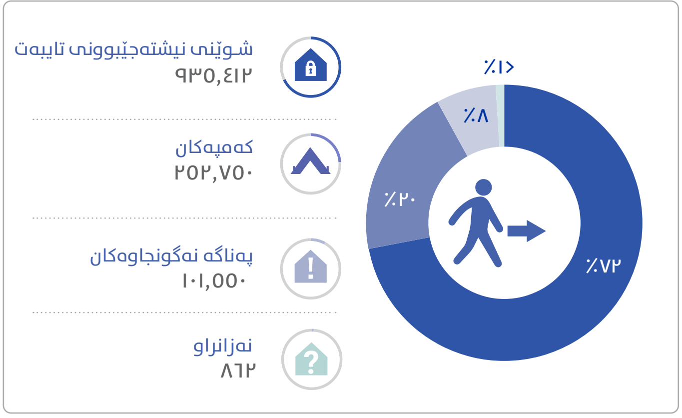

تێڕوانینی گشتی سەبارەت بە گەڕانەوە

ئەم هێلکاریانەی خوارەوە (١) ژمارەی گەڕاوەکان لە سەرجەم پارێزگا ڕەسەنەکان دا، (٢) ژمارەی گەڕاوەکان لە هەر یەک لە قەزا سەرەکیە ڕەسەنەکان، (٣) ڕێژەی گەڕاوەکان بە گوێرەی پارێزگای دوایین ئاوارەبوون و بۆ هەر پارێزگایەکی ڕەسەن نیشان دەدات.

نەینەوا
١,٨٥٧,٢٢٢ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

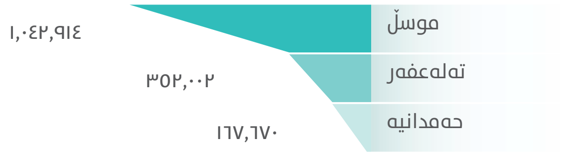

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

ئەوانی تر: پارێزگاکانی نەجەف، کەربەلا، بەغداد، بابل، کەرکووک، واست، سلێمانی، سەلاحەددین، بەسرە، میسان، قادسیە، زیقار، موسەننا، دیالە وئەنبار دەگرێتەوە

ئەنبار
١,٤٩٩,٠٥٨ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

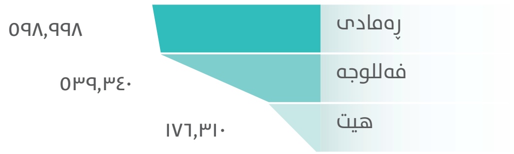

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

ئەوانی تر: پارێزگاکانی کەرکووک، سلێمانی، بابل، سەلاحەددین، دهۆک، کەربەلا، نەینەوا و دیالە دەگرێتەوە

سەلاحەددین
٧٠٤,٢١٤ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

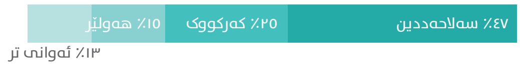

ئەوانی تر: پارێزگاکانی سلێمانی، بەغداد، دهۆک،بەسرە، کەربەلا، نەجەف، دیالە، میسان، بابل، زیقار و واست دەگرێتەوە

کەرکووک
٣٤٣,١٢٨ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

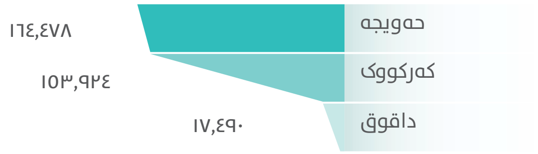

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

ئەوانی تر: پارێزگاکانی هەولێر، نەینەوا، بەغداد و بابل دەگرێتەوە

دیالە
٢٣٣,٣٧٠ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

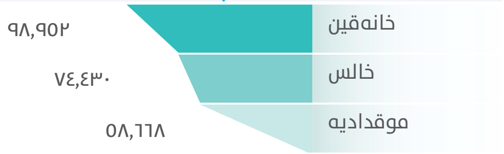

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

ئەوانی تر: پارێزگاکانی بەغداد، هەولێر و کەربەلا دەگرێتەوە

بەغداد
٩٠,٦٧٨ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

ئەوانی تر: پارێزگاکانی سلێمانی، کەربەلا و میسان دەگرێتەوە

هەولێر
٥٣,٩٧٦ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

دهۆک
٧٦٨ عائداً

◄ سێ لە قەزا سەرەکیەکانی گەڕانەوە

◄ پارێزگای دوایین ئاوارەبوون

تێڕوانینی گشتی سەبارەت بە گەڕانەوە

دوایین زانیاری سەبارەت بە ڕەوشی گەڕاوەکان

تێکڕای ئامارەکانی گەڕانەوە: تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان تێکڕای ٤,٧٨٢,٤١٤ گەڕاوە (٧٩٧,٠٦٩ خێزان)، لە ناو ٨ پارێزگا، ٣٨ قەزا و ٢,٠٩٠ شوێن لە عێراق دەستنیشانکرد. ژمارەی گەڕاوە نوێیەکان بە تێکڕایی لە ماوەی هەر سێ خولی پێشوو دا بە بەردەوامی زیادی کردووە، بە ١٢,٩٤٨ کەس لە مانگی ئایار– حوزەیرانی ٢٠٢٠، ٢٥,٩٢٠ کەس لە مانگی تەموز-ئابی ٢٠٢٠، وە ٣٨,٣٦٤ کەس لە مانگی ئەیلول–تشرینی یەکەمی ٢٠٢٠. ڕێژەی نزمتری گەڕانەوە بۆ پێش مانگی ئەیلولی ٢٠٢٠ دەشێت بەشێکی بە هۆی قەدەخەکردنی هاتووچۆیەوە بێت کە لە دەستپێکی مانگی ئازار و دەستپێکی مانگی ئەیلولەوە لە پێناو پێشگیری کردن لە تەشەنەکردن و بڵاوبوونەوەی ڤایرۆسی کۆرۆنا[1] بە سەر وڵات دا سەپێرا.

ئەو پارێزگایانەی کە بەرزترین ژمارەی تێکڕای گەڕاوەکانی لە خۆ گرتووە بریتین لە نەینەوا (١,٨٥٧,٢٢٢، بە ٢٢,٨٦٦گەڕاوەی نوێ لە وەتەی خولی پێشوویەوە)، ئەنبار (١,٤٩٩,٠٥٨، بە ٥,٢٩٢ گەڕاوەی کەمتر لە خولی پێشوو) و سەلاحەددین (٧٠٤,٢١٤، بە ٦,٣٦٠ گەڕاوەی نوێ). لە ماوەی مانگەکانی ئەیلول و تشرینی یەکەم دا، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان ١٢,١٩٨ گەڕاوە (٢,٠٣٣ خێزان) کە لە کەمپەکانەوە گەڕاونەتەوە دەستنیشانکردووە، ئەمە ئەوە دەردەخات کە کەمبوونەوەیەک لە ژمارەی تۆمارکراو بۆ ماوەی تەموز-ئابی ٢٠٢٠ (١٣,١٧٠ کەس)[2] بەدیکراوە.

زۆرینەی ئەو ئاوارانەی کەمپەکانیان جێهێشت گەڕانەوە بۆ پارێزگای نەینەوا (١٠,٩٧٤کەس)، بە تایبەتی بۆ قەزاکانی شنگال (٨,٦١٠ کەس)[3] و بەعاج (١,٤١٠ کەس). ژمارەیەکی بەرچاویش گەڕاونەتەوە بۆ پارێزگای سەلاحەددین (١,١٩٤ کەس)، کە زۆرینەیان بۆ قەزاکانی شرگات (٧٦٢) و فارس (٢٨٨) بووە. هەروەها لە نێوان مانگی ئەیلول تشرینی یەکەم دا گەڕانەوە بۆ ١١ شوێن لە پارێزگاکانی نەینەوا و سەلاحەددین و دیالە کە پێشتر گەڕانەوەیان بۆ ئەنجام نەدرابوو ڕوویداوە. هۆکارەکانی ئەم گەڕانەوانە، دەگەڕێتەوە بۆ باشتر بوونی ڕەوشی ئاسایش و زیادبوونی دەرفەتی کارکردن و هەروەها ویستی سۆزداری گەڕاوەکان بۆ گەڕانەوە بۆ سەر ماڵ و حاڵی خۆیان.

ئامارەکانی سەر ئاستی قەزاکان: هەر وەک خولی پێشوو، قەزای موسڵ لە نەینەوا بەو قەزایە کە بەرزترین ژمارەی گەڕاوەکانی لە خۆ گرتووە دەمێنێتەوە بە ١,٠٤٢,٩١٤ کەس (٢٢٪) کە لە نێویشیان دا ٣,٦٥٤ کەس لەم خولەدا تۆمارکراون. هەروەها قەزای ڕەمادی لە پارێزگای ئەنبار، دووەم بەرزترین ژمارەی گەڕاوەکانی هەیە (٥٩٨,٩٩٨،١٣٪) کە لە نێویان دا ٢,٩١٦ کەس بۆ یەکەم جار لەم خولەدا تۆمارکران، هاوکات قەزای فەللوجە لە هەمان پارێزگا ژمارەیەکی بەرچاوی گەڕاوەی لێ تۆمارکرا (٥٣٩,٣٤٠، ١١٪) کە لە نێویشیان دا ٤٨٠ کەس بۆ یەکەم جار لەم خولەدا تۆمارکران. بە پێچەوانەوە، قەزای تەلەعفەر لە پایزگای موسڵ، کە تێکڕآی ژمارەیەکی بەرزی گەڕاوەی هەیە (٣٥٢,٠٠٢)، لەم خولەدا تەنها ژمارەیەکی کەمی گەڕاوەی لێ تۆمارکراوە (٩٥٤). لە کاتێک دا کە تێکڕای ژمارەیەکی بچووکی گەڕاوە، گەیشتوونەتە قەزای شنگالی سەر بە پارێزگای نەینەوا (٩٧,٤٣٤)، بەڵام قەزاکە بەرزترین ژمارەی گەڕاوەی لەم خولەدا وەرگرتووە (١٢,٩٢٤). هەروەها قەزای بەعاجی سەر بە پارێزگای نەینەواش، تێکڕای ژارەیەکی بچووکی گەڕاوەی لێ تۆمارکراوە (٤٦,٤١٠)، بەڵام لەم خولەدا ژمارەیەکی بەرچاوی گەڕاوەی لێ تۆمارکراوە (٣,٩١٨).

جۆرەکانی پەناگە: لە ماوەی ئەیلول- تشرینی یەکەم دا، ٣٣,٠٨٤ کەس گەڕاونەتەوە شوێنی نیشتەجێبوونی ئاساییان کە لە دۆخێکی باش دان (دەکاتە تێکڕای ٤,٥٤٠,٨٣٦ کەس، ٩٥٪)، هاوکات ٣,٩٢٤ گەڕاوە بۆ پەناگەی نەگونجاو و شلۆق گەڕاونەتەوە (دەکاتە تێکڕای ژمارەی ١٦٨,٣١٨ کەس). هەروەها لەم ماوەیەدا، ١,٤٠٤ کەس گەڕاونەتەوە شوێنی نیشتەجێبوونی تایبەت بە خۆیان (دەکاتە تێکڕای ٧٣,٢٦٠ کەس).

بەرزترین ژمارەی ئەو گەڕاوانەی کە لە پەناگەی نەگونجاو و شلۆق دا دەژین لە پارێزگای نەینەوان (٥٣,٥٠٢، ٣٢٪)، بە تایبەتی لە قەزای موسڵ (٣١,٦٩٨)، شنگال (٧,٨٤٢) و تەلەعفەر (٧,٢٣٦) تۆمارکراون. هەروەها ژمارەیەکی بەرزی ئەو کەسانەی کە لە پەنگای نەگونجاو و شلۆق دا دەژین لە پارێزگای ئەنبار تۆمارکراوە (٤٤,٠٧٦، ٢٦٪)، کە زۆرینەی ئەم گروپە دەکەونە قەزاکانی فەللوجە (١٥,٠٩٦) و قائیم (٩,٨٤٦). هەروەها ٤٠,٣٢٦ گەڕاوەی تریش لە پەناگەی نەگونجاو شلۆق لە پارێزگای سەلاحەددین دەژین، کە زۆربەیان بە سەر سێ قەزای بێجی (١٢,٤٢٠)، تکریت (٩,٤٤٤) و شرگات (٨,٣٢٢) دا دابەشبوون.

بە تێکڕایی، لە ماوەی ئەیلول- تشرینی یەکەم دا، هەشت شوێن هەن کە سەرجەم گەڕاوەکان تیایاندا لە پەناگەی نەگونجاو شلۆق دەژین کە بە گشتی ٤,٤٥٨ کەس لە خۆ دەگرن، (تاکۆ ٤,٢٧٨ کەس، لە ماوەی تەموز-ئاب دا). سەرجەم گەڕاوەکان لە پەناگەی نەگونجاو و شلۆق دا دەژین لە دوو شوێنی پارێزگای ئەنبار (کە تییاندا، ٣,١٢٦ کەس نیشتەجێبوونە)، لە دوو شوێنی پارێزگای سەلاحەددین (٩٥٤ کەس)، دوو شوێنی لە پارێزگای نەینەوا (١٣٨ کەس)، شوێنێک لە کەرکووک (١٥٠ کەس) و شوێنێک لە دیالە (٩٠ کەس).

وێنەی ٣. جۆرەکانی پەناگەی گەڕاوەکان

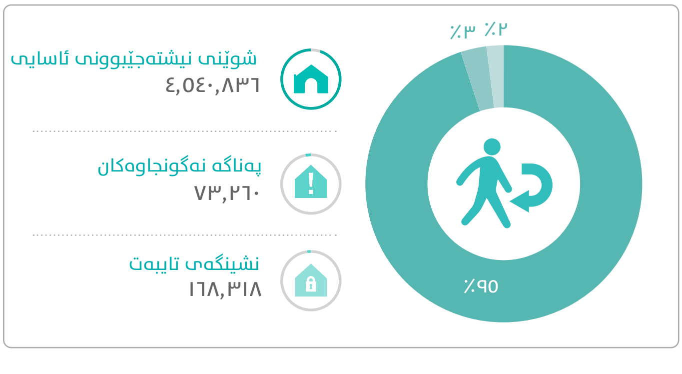

١ لە مانگی ئازاری ٢٠٢٠ وە، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان لە عێراق، چەندین ڕاپۆرت سەبارەت بە سنووردارکردنی هاتووچۆی ئامادە کرد، کە تیایاندا باس لە کاریگەری سنووردارکردنەکان و ڕێوشوێنەکانی تەندروستی گشتی لە سەر هاوڵاتیانی عێراقی و کۆچبەران لە سەرانسەری وڵات دا ، لەوانە خاڵی چوونە ژوورەوە لە گەڵ وڵاتانی دراوسێ (سوریا، تورکیا و ئێران) کراوە. هەموو ئەم ڕاپۆرتانە لەم بەردەستەی خوارەوەدا بەردەستن:

http://iraqdtm.iom.int/COVID19/MovementRestrictions_HealthMeasures

٢ لە تشینی یەکەمی ٢٠٢٠ وە، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان، چەندین خولی هەڵسەنگاندنی بەدواداچوونی حالەتی لەناکاوی ئەنجامدا، کە خۆی دەبینێتەوە لە بەدەستهێنانی زانیاری سەبارەت بە ژمارەی ئەو کەسانەی کەمپەکان بەجێدێڵن لە پارێزگاکانی نەینەوا، ئەنبار، کەربەلا و سەلاحەددین. ئەم جوڵەیە دوای داخستن یاخود دووبارە پۆڵێنکردنەوەی کەمپەکان و شوێنە نافەرمیەکان هات. سەرجەم بەرهەمەکان لەم بەستەرەدا بەردەستن:
http://iraqdtm.iom.int/IdpMovements

٣ لە نێوان حوزەیران و تشرینی دووەمی ٢٠٢٠ دا، تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان، چەندین خولی هەڵسەنگاندنی بەدواداچوونی حالەتی لەناکاوی ئەنجامدا، کە خۆی دەبینێتەوە لە بەدەستهێنانی زانیاری سەبارەت بە ژمارەی ئەو کەسانەی دەگەڕێنەوە بۆ قەزاکانی شنگال و بەعاجی سەر بە پارێزگای نەینەوا، لە هەرێمی کوردستانەوە، بەهەمان شێوەش ژمارەی گەڕاوەکان لە ناو خودی پاێزگای نەینەواوە. سەرجەم ەبرهەمەکان لەم بەستەرەدا بەردەستن:

http://iraqdtm.iom.int/IdpMovements

خارطة (١): مناطق وجود النازحين والعائدين

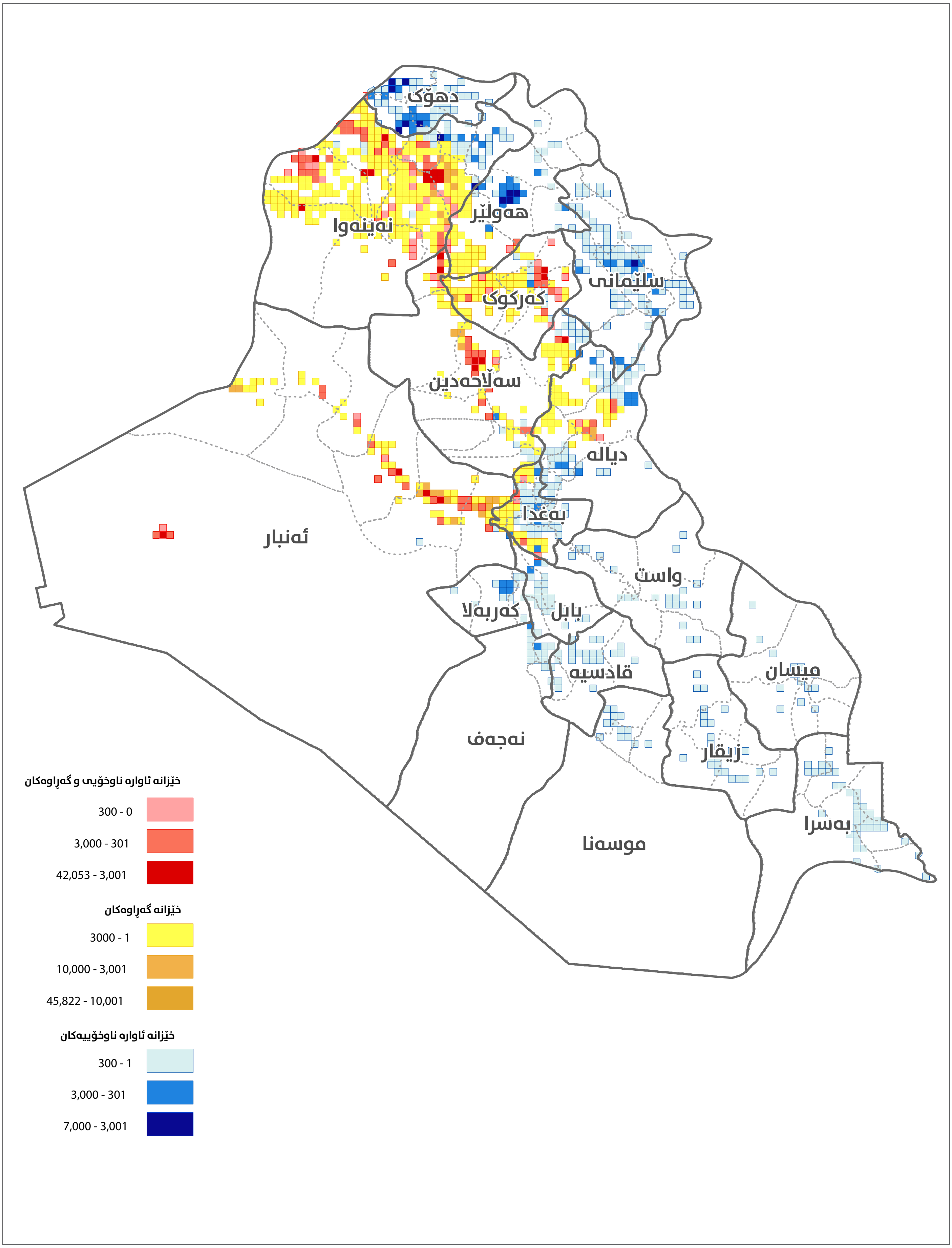

میتۆد

ئامانجی تۆماری بەدواداچوونی سەر بە ڕێکخراوی جیهانی کۆچ بریتیە لە چاودێری کردنی ڕەوشی ئاوارەبوون و دابینکردنی زانیاری ورد سەبارەت بە ئاوارە ناوخۆییەکان و گەڕاوەکان لە عێراق دا. زانیاریەکان لە لایەن تیمەکانی هەڵسەنگاندن و وەڵامدانەوەی خێرای مەیدانی (RART) سەر بە ڕێکخراوی جیهانی کۆچ کۆ دەکرێنەوە، ئەم تیمانە زیاتر لە ١٠٠ ستافی مەیدانی پێک دێن، کە لە سەرتاسەری ناوچەکانی عێراق دا بڵاوبوونەتەوە- کۆکردنەوەی داتا بۆ خولی ١١٨ لە ماوەی مانگەکانی ئەیلول و تشرینی یەکەمی ساڵی ٢٠٢٠ لە ناو ١٨ پارێزگای عێراق دا ڕوویداوە.

کۆکردنەوەی داتا لە لیستی سەرەکی ئاوارە ناوخۆییەکان و لیستی سەرەکی گەڕاوەکان لە ڕێگەی تۆڕێکی گەورەی باش ڕێکخراوی پێکهاتوو لە زیاتر ٩,٥٠٠ هەواڵدەری سەرەکی، کە لە سەرکردەکانی کۆمەڵگا، موختارەکان، بەرپرسە خۆجێیەکان وهێزەکانی ئاسایش پێک دێت ئەنجام دراوە. زانیاریەکانی تر لە تۆماری زانیاری حکومەت و ڕێکخراوە هاوبەشەکان کۆکراوەنەتەوە.

تیمەکانی هەڵسەنگاندن و وەڵامدانەوەی خێرای مەیدانی سەر بە ڕێکخراوی جیهانی کۆچ (OM RARTs) بە بەردەوامی لیستی سەرەکی کۆ دەکاتەوە و دوو مانگ جارێک ڕاپۆرتەکەی بڵاو دەکاتەوە. جیاوازی لە ئاماری ئاوارەکان لە نێوان ماوە جیاوازەکانی ڕاپۆرت کردن دا تێبینی کراوە. هەرچەندە، دەستپێگەیشتنی سنووردار بە هۆی کێشە ئەمنیەکان و کوت و بەندەکانی تری کاری دەشێت کار بکاتەوە سەر چالاکیەکانی کۆ کردنەوەی زانیاری.جیاوازی لە ئامارەکانی ئاوارەکان، لە نێوان ماوە جیاوازەکانی ڕاپۆرت کردن دا، سەرەڕای گۆڕانکاری راستەقینەی ئاماری دانیشتوان ڕەنگە بە هۆی هۆکارەکانی تری وەک بە بەردەوامی دەستنیشانکردنی گروپە ئاوارەکانی پێشوو و لە خۆگرتنی زانیاری سەبارەت بە دووەم ئاوارەبوون لە ناو عێراق دا کاری تێبکرێت.

ئاوارەکان لە ڕێگەی پرۆسەیەکی کۆکردنەوە، پشتڕاستکردنەوە، سێگۆشەسازی و دووپاتکردنەوەی داتاوە دەستنیشان دەکرێن. ڕێکخراوی جیهانی کۆچ بەردەوام دەبێت لە هاوکاری و هەماهەنگیەکی نزیک لە گەڵ بەرپرسانی فیدراڵی و هەرێمی و خۆجێی بۆ پارێزگاری کردن لە تێگەیشتنێکی هەمەلایەنە و وردی ئاوارەبوون لە سەرتاسەری عێراق دا.

بۆ ئاسانکاری شیکاریەکە، ئەم ڕاپۆرتە عێراق بۆ سەر سێ ناوچە دابەش دەکات: هەرێمی کوردستانی عێراق، پارێزگاکانی دهۆک و سلێمانی و هەولێر دەگرێتەوە، باشوور پارێزگاکانی، بەسرە، میسان، نەجەف، زیقار، قادسیە و موسەننا دەگرێتەوە، باکوری ناوەڕاست پارێزگاکانی ئەنبار، بابل، بەغداد، دیالە، کەربەلا، کەرکووک، نەینەوا، سەلاحەددین و واست دەگرێتەوە.

ئەژماردنی بەکارهاتوو بۆ دیاری کردنی ژمارەی کەسەکان

لە هەر یەک لە شوێنەکان،ژمارەی کەسەکان بە لێکدانی ژمارەی خێزانەکان بە ژمارە شەش ژماردنیان بۆ کراوە، تێکڕای قەبارەی خێزانێکی عێراقی بە شەش کەس ئەژمار کراوە ، بە گوێرەی ئامارەکانی حکومەت، بۆ سەرجەم ئاوارە ناوخۆییەکان و گەڕاوەکانی دەرەوەی کەمپ. لەوەتەی خولی ماوەی تەموز-ئابی ٢٠٢٠ دا، ژمارەی کەسەکان بۆ ئاوارە ناوخۆییەکانی ناوەوەی کەمپەکان بە لێکدانی ژمارەی خێزانەکان بە ژمارە پێنج ژماردنیان بۆ کراوە، کە تێکڕای قەبارەی هەر سەر خێزانێک لە گەڵ دەستەی هەماهەنگی کەمپ و بەڕێوەبردنی کەمپ (CCCM) لەوەتەی ساڵی ٢٠١٨ یەکدەگرێتەوە.

لە سەرجەم خولەکانی لیستی سەرەکی دا، بەر لە خولی تەموز -ئابی ٢٠٢٠، ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکانی ناوەوەی کەمپەکان بە کەڕەت کردنی ژمارەی هەر سەر خێزان بە شەش ئەژمارکراوە. لەبەر ئەوەی شێوازی ژمارنەکە لە نێوان خولی ١١٧ و ١١٨ دا یەک دەگرێتەوە، شیکاری بەراوردکاری لە نێوان ئەم دوو داتاسێتە کاریگەری نابێت. لەگەڵ ئەوەشدا بە هۆی گۆڕانکاری لە شێوازی ژماردنی هەموارکراو کاری تێدەکرێت. پێویستە تێبینی ئەوە بکرێت کە بەراوردکردنی ژمارەی ئاوارە ناوخۆییەکانی ناو کەمپەکان لە نێوان ماوەی خولەکانی ١١٧ یان ١١٨ لە گەڵ هەر خولێکی پێشوو، بە هۆی گۆڕینی میتۆدی ئەژمارکردنی ژمارەی خێزانەکان کاریگەری لە سەر دروست دەبێت. بۆ وردترین و نوێترین زانیاری سەبارەت بە ئاوارە ناوخۆییەکانی دەرەوەی کەمپەکان، تکایە بگەڕێنەوە بۆ ماڵپەڕی دەستەی هەماهەنگی کەمپ و بەڕێوەبردنی کەمپ (CCCM) بگەڕێنەوە: CCCM Cluster.

میتۆدەکە ئەم پێناسانەی خوارەوە بەکاردەهێنێت:

تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان (DTM) هەموو ئەو عێراقیانەی کە ناچارکراون لە ١ی کانوونی دووەمی ٢٠١٤ بەو لاوە هەڵبهێن و تا ئێستاش لە نێو سنوورەکانی عێراق دا تا ساتی هەڵسەنگاندنەکەدا لە ئاوارەیی دا دەژین بە ئاوارەی ناوخۆیی ئەژمار دەکات.

تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان (DTM)، هەموو ئەو ئاوارانەی لە کانوونی دووەمی ٢٠١٤وە گەڕاونەتەوە شوێنی ڕەسەنیان بێ ڕەچاوکردنی ئەوەی کە ئایا ئەم ئاوارانە گەڕاونەتەوە بۆ شوێنی نیشتەجێبوونی پێشوویان یاخود بۆ جۆرێکی تری پەناگە، بە گەڕاوە ئەژمار دەکات. پێناسەی گەڕاوەکان پەیوەندی نیە بە پێوانەی گەڕانەوە بە سەلامەتی و شکۆمەندیەوە، هەروەها پەیوەندیشی نیە بە ستراتیجی دیاریکراوی چارەسەری کاتی.

شوێن، وەک ناوچەیەک دەستنیشانکراوە کە هاوتای گوندێکە بۆ ناوچە گوندنشینەکان، یاخود گەڕەکێک بۆ ناوچە شارنشینەکان (واتە چوارەم بەشی کارگێڕی فەرمی).

شوێنی نیشتەجێبوونی ئاسایی بریتیە لە هەمان شوێنی نیشتەجێبوونی بەر لە ئاوارەبوون.

شوێنی نیشتەجێبوونی تایبەت، مۆڵکی تایبەت، خانووی بەکرێگیراو، هۆتێل/ مۆتێلەکان و خێزانە لە خۆگرەکان دەگرێتەوە.

پەناگەی ناهەموار، نشینگە نافەرمیەکان، باڵەخانە ئاینیەکان، قوتابخانە و باڵەخانەی تەواونەکراو و بەجێهێڵدراو دەگرێتەوە. بۆ گەڕاوەکان، ئەو شوێنە نیشتەجێبوونە ئاساییانەش دەگرێتەوە کە بە سەختی زیانیان بەرکەوتووە یاخود ڕوخاون و بۆ ئاوارە ناوخۆییەکانش شوێنی نیشتەجێبوونی بە کرێگیراو بۆ ماوەی درێژ کە بۆ نیشتەجێبوون شیاو نین (هەمان تایبەتمەندی باڵەخانەی تەواونەکراو و بە سەختی زیانبەرکەوتوویان هەیە) دەگرێتەوە.

بۆ زانیاری زیاتر، تکایە سەردانی ماڵپەڕی iraqdtm.iom.int بکەن یاخود لێرەوە iraqdtm@iom.int پەیوەندی بە تیمەکە بکەن.

ئەستۆپاکی ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ

زانیاریەکانی ناو ئەم ڕاپۆرتە، تەنها بۆ مەبەستەکانی زانیاری گشتین. ئەو ناو و سنوورانەی کە لە ناو پەڕاوی تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان دا هاتووە بە واتای پەسندکردن یاخود قایل بوون لە لایەن ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ نایەن. زانیاریەکانی ناو پۆرتاڵ و ئەم ڕاپۆرتە ئەو زانیاریانەن کە لە دەرەنجامی داتای کۆکراوە لە لایەن تیمەکانی مەیدانی ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ و زانیاریە تەواوکراوەکانی دابینکراو و بە گەڕخراو لە لایەن دامەزراوە حکومی و دامەزراوەکانی تر لە عێراق دا ئامادەکراون. ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ لە عێراق هەوڵ دادەت کە ئەم زانیاریانە تا ئەو پەڕی توانای بە تازەیی و ورد و دروستی بپارێزێت، بەڵام هیچ بانگشەیەکیش ناکات یاخود نیشان نادات لە مەڕ تەواوکاری، ورد و دروستی و گونجاوی زانیاریەکانی فەراهەمکراو لە ناو ئەم ڕاپۆرتەدا.

ئەو ئالنگاری و کێشانەی کە پێویستە لە بەرچاو بگیرێن لە کاتی بەکارهێنانی داتای تۆماری بەدواداچوونی ئاوارەکان لە عێراق دا بریتین لە دۆخی ناجێگیری جووڵەی ئاوارەکان هاوشان لە گەڵ حاڵەتی تەنگانەی چەند بارە بوو و نەگەیشتن یاخود گەیشتنی سنوردار بە هەندێک لە پارچەکانی وڵات. لە هیچ حاڵەتێک دا ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ بەرپرسیار نابێت لە بەرامبەر هەر زیانێک یاخود خەسارەتێک ئینجا ڕاستەوخۆ، ناڕاستەوخۆ یاخود بە شێوەی لێکەوتەیی، پەیوەست بە بەکارهێنانی ئەم ڕاپۆرتە و زانیاریەکانی فەراهەم کراو لەم ڕاپۆرتەدا ڕوو بدەن.

ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ لە عێراق سوپاسی نووسینگەی دانیشتوان، پەنابەران و کۆچبەری (PRM) سەر بە وەزارەتی دەرەوەی ویلایەتە یەکگرتووەکان دەکات بۆ پشتگیری بەردەوامیان. هەروەها ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ لە عێراق سوپاس و پێزانینیشی بۆ ئەندامانی تیمی هەڵسەنگاندن و وەڵامدانەوەی خێرای (RART) سەر بە ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچ لە عێراق هەیە بۆ کارەکانیان لە کۆکردنەوەی زانیاری و زۆر جار لە بار و دۆخە زۆر سەختەکاندا کۆڵیان نەدا و هەوڵ و کۆششە بێ ووچانەکەیان بوونە زەمینەی دروستکردنی ئەم ڕاپۆرتە.

IOM IRAQ